

26.7.1996/586

Förvaltningsprocesslag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

I AVDELNINGEN

ALLMÄNNA STADGANDEN

1 kap

Lagens tillämpningsområde och förhållande till andra stadganden

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag skall tillämpas på rättskipning i allmänna förvaltningsdomstolar.

Denna lag skall också tillämpas då ändring i beslut i förvaltningsärenden söks genom besvär eller extraordinära rättsmedel hos en förvaltningsmyndighet eller en nämnd som har inrättats för att behandla ärenden som gäller sökande av ändring, eller hos någon annan särskild myndighet som kan jämföras med dessa.

2 § (6.6.2003/435)

Begränsningar av tillämpningsområdet

Lagens 37–50 § tillämpas endast vid domstolar.

Hos andra myndigheter tillämpas på muntlig behandling, muntlig utsaga och syn 37, 38, 40 och 42 § förvaltningslagen (434/2003).

3 §

Förhållandet till andra stadganden

Om det i någon annan lag eller i en förordning som har givits innan denna lag trätt i kraft ingår stadganden som avviker från denna lag, skall dessa tillämpas i stället för denna lag.

2 kap

Besvärsrätt och besvärsmyndighet

4 §

Besvärsrätt

Över beslut i förvaltningsärenden kan besvär anföras enligt denna lag.

5 §

Besluts överklagbarhet

Med ett beslut över vilket besvär kan anföras avses en åtgärd varigenom ett ärende har avgjorts eller lämnats utan prövning.

Besvär kan inte anföras över en order som har utfärdats internt inom förvaltningen och som gäller utförande av ett uppdrag eller vidtagande av någon annan åtgärd.

6 §

Ändringssökanden

Över ett beslut kan besvär anföras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet.

En myndighet har därtill besvärsrätt på grundval av stadgande i lag eller om besvärsrätten är nödvändig för det allmänna intresse som myndigheten skall bevaka.

6 a § (11.6.2010/582)

Rätt att överklaga omprövningsbeslut

Ett beslut med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär endast av den som har begärt omprövning. Om ett förvaltningsbeslut har ändrats eller upphävts vid omprövning, får omprövningsbeslutet överklagas genom besvär även av den som har besvärsrätt enligt 6 § eller enligt någon annan lag.

7 § (7.8.2015/891)

Besvär över statliga förvaltningsmyndigheters beslut

Beslut av en myndighet som är underställd statsrådet och beslut av ett ministerium får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Beslut av statsrådets allmänna sammanträde får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

Besvär får anföras på den grunden att beslutet strider mot lag.

8 §

Besvär över beslut av kommunala myndigheter, myndigheter i landskapet Åland och kyrkliga myndigheter

Om anförande av besvär över beslut av en kommunal myndighet stadgas i kommunallagen (365/95).

Om anförande av besvär över beslut av Ålands landskapsstyrelse och av en myndighet som är underställd denna samt över beslut av en kommunal myndighet på Åland stadgas i självstyrelselagen för Åland (1144/91).

Om anförande av besvär över beslut av en myndighet inom den evangelisk-lutherska kyrkan samt dess församling och en kyrklig samfällighet stadgas i kyrkolagen (1054/93). Om anförande av besvär över beslut av en myndighet inom det ortodoxa kyrkosamfundet och dess församling stadgas i lagen om ortodoxa kyrkosamfundet (521/69).

KommunalL 365/1995 har upphävts genom KommunalL 410/2015, om övergångsbestämmelser se L 410/2015 147–150 § och om begäran om omprövning och kommunalbesvär se L 410/2015 16 kap. Se även SjälvstyrelseL för Åland 1144/1991 25 § och KyrkoL 1054/1993 24 kap. L om ortodoxa kyrkosamfundet 521/1969 har upphävts genom L 985/2006, se L om ortodoxa kyrkan 985/2006 10 kap.

9 § (26.3.1999/433)

Besvär över förvaltningsdomstolens beslut

Över beslut av en förvaltningsdomstol kan besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

10 §

Besvär över andra beslut

Om rätten att anföra besvär över andra beslut än sådana som avses i 7-9 §§ stadgas särskilt.

11 §

Besvärsmyndighet i underställningsärenden

I ett ärende som skall underställas skall besvär anföras hos den myndighet som beslutet skall underställas.

12 § (26.3.1999/433)

Behörig förvaltningsdomstol

Besvär skall anföras hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den myndighet vars beslut överklagas har sitt verksamhetsområde. Kan denna grund inte användas, skall besvär anföras hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den myndighet som har fattat beslutet har sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller, om inte heller denna grund kan användas, hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets beslutet har fattats.

Med avvikelse från vad som bestäms i 1 mom. skall besvär över beslut av en sådan myndighet vars verksamhetsområde omfattar hela landet anföras hos den förvaltningsdomstol vars domkrets beslutet huvudsakligen hänför sig till på grund av att största delen av ett område eller en fastighet som avses i beslutet ligger inom domkretsen eller att den person eller sammanslutning som beslutet huvudsakligen gäller har hemkommun respektive hemort där.

Om det inte finns någon förvaltningsdomstol som med stöd av 1 och 2 mom. är behörig i saken, skall besvär anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

13 § (7.8.2015/891)

Begränsning av besvärsrätten

I lag föreskrivs särskilt om när ändring i ett beslut av en myndighet som avses i 7–9 § inte får sökas genom besvär eller när besvärstillstånd krävs för anförande av besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

När besvärstillstånd enligt någon annan lag krävs för sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen, ska besvärstillstånd beviljas om

- 1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är av vikt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,
- 2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller om
- 3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan även beviljas så att det gäller endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

Om besvär inte får anföras över ett avgörande i huvudsaken eller om besvärstillstånd krävs för anförande av besvär, gäller motsvarande begränsning också anförande av besvär över ett avgörande som sammanhänger med huvudsaken.

De begränsningar av besvärsrätten som avses i denna paragraf gäller inte sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut i ett förvaltningsvistemål, om inte något annat föreskrivs särskilt.

3 kap

Besvärsanvisning

14 §

Fogande av besvärsanvisning till beslut

Besvärsanvisning skall fogas till ett beslut över vilket besvär kan anföras.

I besvärsanvisningen skall nämnas

- 1) besvärsmyndigheten,
- 2) den myndighet som skall tillställas besvärsskriften, samt
- 3) besvärstiden och från vilken tidpunkt den skall räknas.

I besvärсанvisningen skall det redogöras för stadgandena om innehållet i och bilagorna till besvärsskriften samt om hur besvären skall frambefordras.

Om besvärstillstånd behövs i saken, skall även detta samt det lagrum som gäller besvärstillståndet och de grunder på vilka besvärstillstånd kan beviljas nämnas i besvärсанvisningen.

15 §

Upplýsning om besvärsförbud

Är anförande av besvär förbjudet med stöd av ett särskilt stadgande, skall i beslutet upplýsas om besvärsförbudet. I upplýsningen skall nämnas det stadgande på vilket förbudet grundar sig.

16 §

Rättelse av besvärсанvisning

Har besvärсанvisning inte getts eller har det i besvärсанvisningen felaktigt angetts att besvär inte kan anföras över beslutet, skall myndigheten ge en ny lagenlig besvärсанvisning.

Är besvärсанvisningen felaktig på något annat sätt än vad som avses i 1 mom. skall myndigheten ge en ny besvärсанvisning, om detta begärs inom den i besvärсанvisningen nämnda eller den stadgade besvärstiden.

Besvärstiden räknas från den tidpunkt då den nya besvärсанvisningen delgivits.

4 kap

Förande av talan

17 § (1.4.1999/446)

Allmän bestämmelse om omyndiga personers talan

En omyndig persons talan förs av den omyndiges intressebevakare, vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare, om inte något annat bestäms nedan i detta kapitel.

18 §

Omyndigas talerätt

En omyndig person har rätt att ensam föra sin talan i en sak som gäller sådan inkomst eller förmögenhet som han har rätt att råda över.

En omyndig som har fyllt 18 år för själv ensam sin talan i en sak som gäller hans eller hennes person, om den omyndige kan förstå sakens betydelse. (1.4.1999/446)

En minderårig som har fyllt 15 år och hans vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare har rätt att var för sig föra talan i en sak som gäller den minderårigas person eller hans personliga fördel eller rättighet.

18 a § (1.4.1999/446)

Intressebevakarens talerätt

En intressebevakare som har förordnats för en myndig skall vid sidan av huvudmannen självständigt föra talan i ärenden som hör till hans uppdrag. Om intressebevakaren och huvudmannen därvid är av olika åsikt blir huvudmannens ståndpunkt avgörande, om han eller hon kan förstå sakens betydelse.

Om huvudmannens handlingsbehörighet har begränsats på ett annat sätt än genom omyndigförklaring skall intressebevakaren ensam föra huvudmannens talan i ärenden som huvudmannen inte har rätt att fatta beslut i. Intressebevakaren och huvudmannen för dock gemensamt talan i ärenden som de tillsammans skall besluta om.

19 § (1.4.1999/446)

Hörande av huvudmannen och intressebevakaren eller vårdnadshavaren

När en intressebevakare, en vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för talan skall huvudmannen höras och när huvudmannen för talan skall intressebevakaren, vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare höras, om detta är nödvändigt med hänsyn till huvudmannens fördel eller för att saken skall kunna utredas.

19 a § (25.5.2007/651)

Förordnande av intressebevakare för rättegång

Om en part på grund av sjukdom, störningar i de psykiska funktionerna, försvagat hälsotillstånd eller av någon annan motsvarande orsak saknar förmåga att bevaka sina intressen i en rättegång eller om partens intressebevakare på grund av jäv eller av någon annan orsak är förhindrad att utöva talerätt vid rättegången, kan den domstol där rättegången är anhängig på tjänstens vägnar för rättegången förordna en intressebevakare för parten. På intressebevakaren tillämpas lagen om förmyndarverksamhet (442/1999).

Om inte domstolen beslutar något annat gäller ett intressebevakarförordnande också i en högre rättsinstans där ärendet anhängiggörs genom ändringssökande.

20 §

Ombud och biträde

En part får anlita ombud och biträde. Såsom ombud eller biträde får anlitas endast en advokat eller någon annan redbar och annars för uppdraget lämplig samt skickad myndig person, som inte är försatt i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats. En person som har deltagit i behandlingen av ärendet hos en myndighet eller där har uppträtt som ombud eller biträde för motparten får likväl inte vara ombud eller biträde. (1.4.1999/446).

Om tystnadsplikt för ett ombud, ett biträde och dem som biträder dessa gäller 15 kap. 17 § rättegångsbalken. På ett ombud och ett biträde tillämpas dessutom 15 kap. 3 § 2 mom. och 10 a § rättegångsbalken.

21 § (26.6.2015/799)

Fullmakt för ett ombud

Ett ombud ska förete fullmakt, om inte huvudmannen har befullmäktigat honom eller henne muntligen hos besvärmyndigheten. Då fullmakt saknas ska vid behov beredas tillfälle att förete den, vilket dock inte hindrar att behandlingen fortgår under tiden. En advokat, ett offentligt rättsbiträde och ett sådant rättegångsbiträde med tillstånd som avses i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd (715/2011) ska förete fullmakt endast om besvärmyndigheten bestämmer så.

Ett ombud får inte utan huvudmannens samtycke på en annan person överföra en fullmakt som har utställts på en viss person.

II AVDELNINGEN

ANFÖRANDE OCH BEHANDLING AV BESVÄR

5 kap

Anförande av besvär

22 §

Besvärstid

Besvär skall anföras inom 30 dagar från att beslutet har delgivits. Då besvärstiden beräknas skall den dag då delgivningen sker inte medräknas.

23 §

Besvärens form och innehåll

Besvär skall anföras skriftligen. I besvärsskriften, som skall riktas till besvärsmyndigheten, skall anges

- 1) det beslut i vilket ändring söks,
- 2) till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas, samt
- 3) de grunder på vilka ändring yrkas.

Om besvärstillstånd behövs i saken skall i besvärsskriften anges varför besvärstillstånd bör beviljas.

24 §

Person- och adressuppgifter samt underskrift

I besvärsskriften skall ändringssökandens namn och hemkommun uppges. Om ändringssökandens talan förs av hans lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, skall i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

I besvärsskriften skall vidare uppges den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet skall underteckna besvärsskriften.

25 §

Bilagor till en besvärsskrift

Till besvärsskriften skall fogas

- 1) det beslut i original eller kopia i vilket ändring söks genom besvär,
- 2) intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller annan utredning över när besvärstiden har börjat, samt
- 3) de handlingar som ändringssökanden åberopar till stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten.

Ombudet skall till besvärsskriften foga en fullmakt enligt 21 §.

26 §

Hur besvärsskriften skall tillställas myndigheterna

Besvärsskriften skall inom besvärstiden tillställas besvärsmyndigheten.

Om besvärsskriften med stöd av ett särskilt stadgande skall tillställas en annan myndighet än besvärsmyndigheten men den inom besvärstiden har tillställts besvärsmyndigheten, skall besvären inte på denna grund lämnas utan prövning.

En person som är intagen i en sluten anstalt kan inom besvärstiden ge sin besvärsskrift till chefen för anstalten. Denne skall utan dröjsmål tillställa besvärsmyndigheten besvären, eller om besvärsskriften med stöd av ett särskilt stadgande skall tillställas en annan myndighet, denna myndighet.

26 a § (11.6.2010/582)

Omprövningsbegärens betydelse för innehållet i besvär

Om ett förvaltningsbeslut inte har ändrats eller upphävts med anledning av en begäran om omprövning, får den som har begärt omprövning anföras nya grunder när besvär anföras över omprövningsbeslutet. Också sådana nya

yrkanden som grundar sig på förändrade förhållanden eller på en omständighet som har kommit fram först senare får framföras.

27 §

Ändring av besvär

Ändringssökanden får efter att besvärstiden löpt ut i ett anhängigt ärende framställa endast sådana nya yrkanden som baserar sig på ändringar i förhållandena eller på omständigheter som kommit till ändringssökandens kännedom först efter att besvärstiden löpt ut. Ändringssökanden får även yrka på att verkställigheten skall förbjudas eller framställa andra biyrkanden.

Ändringssökanden får efter att besvärstiden löpt ut framföra nya grunder till stöd för sina yrkanden, om inte saken därigenom blir en annan.

28 §

Kompletteringsförfarande

Är besvären bristfälliga skall ändringssökanden beredas tillfälle att komplettera dem, om en komplettering inte saknar betydelse för behandlingen av ärendet.

Ändringssökanden skall ges en skälig frist för att komplettera sina besvär och samtidigt skall han upplysas om på vilket sätt besvären är bristfälliga.

29 §

Överföring av ett ärende

Har besvär på grund av ett uppenbart misstag eller av okunskap anhängiggjorts hos en myndighet som inte är behörig att behandla besvären, kan myndigheten överföra besvären till behörig myndighet. Då frågan om vilken myndighet som är behörig är uppenbart klar behöver beslut om avvisande av besvären inte fattas.

Ändringssökanden skall informeras om överföringen.

Den stadgade fristen anses ha iakttagits, om besvärsskriften har inkommit till rätt myndighet inom besvärstiden.

30 §

Verkan av felaktig besvärsanvisning

Har besvär anförts genom fel förfarande på grund av att besvärsanvisning saknats eller varit felaktig, skall besvären inte på denna grund lämnas utan prövning.

Har besvär av i 1 mom. nämnd orsak anhängiggjorts vid fel myndighet eller om besvärsskriften har tillställts fel myndighet, skall myndigheten överföra besvärsskriften till rätt myndighet. Ändringssökanden skall informeras om överföringen.

30 a § (31.1.2013/82)

Uppskattning av ärendets behandlingstid

En besvärmyndighet ska på begäran av en part ge denne en uppskattning av ärendets behandlingstid.

6 kap

Hur besvär inverkar på verkställigheten av beslut

31 § (7.8.2015/891)

Besluts verkställbarhet

Ett beslut i vilket ändring får sökas genom besvär får inte verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Ett beslut får dock verkställas innan det har vunnit laga kraft, om så föreskrivs i lag eller om beslutet till sin natur är sådant att det bör verkställas omedelbart eller om ett allmänt intresse kräver att verkställigheten av

beslutet inte uppskjuts.

Om besvärstillstånd behövs i ärendet, får beslutet verkställas trots att besvär har anförts. Ett beslut får dock inte börja verkställas, om anförande av besvär skulle bli meningslöst till följd av verkställigheten eller om högsta förvaltningsdomstolen förbjuder verkställigheten.

32 §

Besvärsmyndighetens föreskrifter om verkställigheten

När besvär har anförts kan besvärsmyndigheten förbjuda att beslutet verkställs eller bestämma att verkställigheten skall avbrytas eller föreskriva något annat som gäller verkställigheten.

I det beslut som avslutar behandlingen av ärendet skall besvärsmyndigheten vid behov uttala sig om tillämpningen av en föreskrift som gäller verkställigheten. Kan besvär anföras över beslutet, kan i detta bestämmas att föreskriften om verkställigheten är i kraft till dess beslutet har vunnit laga kraft eller en högre besvärsmyndighet bestämmer något annat.

Om besvärsmyndigheten då den upphäver ett beslut återförvisar eller överför ärendet för ny behandling, kan den samtidigt bestämma att det beslut som upphävts alltjämt skall följas till dess ärendet avgörs eller den myndighet som behandlar det bestämmer något annat.

7 kap

Handläggning och utredning av ärenden

33 §

Utredning av ett ärende

Besvärsmyndigheten skall se till att ärendet blir utrett och vid behov för en part eller den förvaltningsmyndighet som fattat beslutet ange den tilläggsutredning som skall företas i ärendet.

Besvärsmyndigheten skall på tjänstens vägnar skaffa utredning i sådan omfattning som en opartisk och rättvis behandling av ärendet och ärendets art kräver.

33 a § (26.6.2015/799)

Skyldighet att lägga fram utredning

Var och en är skyldig att infinna sig i domstolen för att höras samt att tillåta förrättande av syn eller att lägga fram sådana föremål eller handlingar som avses i 42 § för domstolen, om inte något annat föreskrivs i lag.

Om en person har skyldighet eller rätt att vägra vittna i domstol, kan han eller hon inte åläggas att lägga fram en handling eller ett föremål eller att tillåta att syn förrättas för framläggande av utredning om en omständighet som omfattas av tystnadsplikt eller tystnadsrätt.

34 §

Hörande av part

Innan ett ärende avgörs skall en part beredas tillfälle att avge förklaring med anledning av andras yrkanden och sådan utredning som kan inverka på hur ärendet kommer att avgöras.

Ärendet kan avgöras utan att en part hörs, om yrkandet lämnas utan prövning eller omedelbart förkastas eller om hörande av annan orsak är uppenbart onödigt.

Om begränsningarna i en parts rätt att få uppgifter ur en myndighets handling som inte är offentlig stadgas särskilt.

35 §

Frist för avgivande av förklaring

En part skall föreläggas en skälig frist för avgivande av förklaring. Samtidigt skall han upplysas om att ärendet kan avgöras efter att fristen löpt ut även om förklaring inte har avgetts.

36 § Myndighetsutlåtande

Besvärsmyndigheten skall, om det inte är onödigt, inhämta utlåtande från den förvaltningsmyndighet som fattat beslut i ärendet.

För inhämtande av utredning kan utlåtande begäras även från en annan myndighet än den som avses i 1 mom.

För avgivande av utlåtande skall en frist föreläggas.

37 § Verkställande av muntlig förhandling

För att ett ärende skall kunna utredas hålls vid behov muntlig förhandling. Vid denna kan parter, i 36 § avsedd myndighet, vittnen och sakkunniga höras samt annan utredning tas emot.

En muntlig förhandling kan begränsas så att den gäller endast en del av ärendet, så att endast parternas uppfattningar utreds eller så att endast muntlig bevisning tas emot, eller på något annat motsvarande sätt.

38 § Muntlig förhandling på begäran av part

Förvaltningsdomstolen skall hålla muntlig förhandling om en enskild part begär det. Detsamma gäller för högsta förvaltningsdomstolen då den handlägger besvär över en förvaltningsmyndighets beslut. En parts begäran om muntlig förhandling kan avslås, om yrkandet lämnas utan prövning eller omedelbart förkastas eller om muntlig förhandling med hänsyn till ärendets art eller av någon annan orsak är uppenbart onödig. (26.3.1999/433).

Vad 1 mom. stadgar skall inte tillämpas, om partsställningen för den som begärt muntlig förhandling baserar sig på medlemskap i en kommun eller ett annat samfund.

Begär en part att muntlig förhandling skall verkställas, skall han uppge varför det är nödvändig att hålla muntlig förhandling och vilken utredning han kommer att framföra vid den.

39 § (26.6.2015/799) Hörande av vittnen

Vid muntlig förhandling kan som vittne höras en person som åberopas av en part eller av den förvaltningsmyndighet som fattat beslutet eller som besvärsmyndigheten anser det vara behövt att höra. Om en skriftlig vittnesberättelse av privat natur åberopas i ärendet, ska vittnet höras muntligen endast om detta behövs för att utreda ärendet.

39 a § (26.6.2015/799) Vittnesjäv

Som vittne får inte höras den som är enskild part i rättegången eller någon annan person vars rätt, fördel eller skyldighet det ärende som är föremål för rättegången direkt gäller, och inte heller deras lagliga företrädare.

Som vittne får inte heller höras en person som vid samma rättegång för talan för och företräder den förvaltningsmyndighet som fattat beslutet eller som annars är delaktig i rättegången.

39 b § (26.6.2015/799) Vittnets tystnadsrätt

En parts nuvarande eller tidigare make eller nuvarande sambo, syskon, släkting i rätt upp- eller nedstigande led eller en person som har någon annan motsvarande nära relation till parten som kan jämföras med ett parförhållande eller släktskap får vägra vittna.

Om en person som avses i 1 mom. samtycker till att vittna, får samtycket inte återkallas, om inte något annat följer av någon annan tystnadsplikt eller tystnadsrätt enligt denna lag.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. får ett vittne vägra vittna till den del avläggandet av vittnesmål skulle röja

1) en företagshemlighet, om inte skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av ärendet och följderna av att bevisningen inte läggs fram samt övriga omständigheter kräver att han eller hon vittnar, eller (10.8.2018/707).

2) en upplysning som avses i 16 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003).

Dessutom får ett sådant anonymt vittne som avses i 17 kap. 33 § i rättegångsbalken vägra vittna till den del detta skulle kunna röja hans eller hennes identitet eller kontaktuppgifter.

39 c § (26.6.2015/799)

Vittnets skyldighet att vägra vittna

Ingen får vittna om innehållet i besvärsmyndighetens beslutsöverläggning.

Alla andra än ett sådant anonymt vittne som avses i 17 kap. 33 § i rättegångsbalken är skyldiga att vägra vittna till den del detta skulle kunna röja det anonyma vittnets identitet eller kontaktuppgifter.

På skyldigheten att vägra vittna tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 17 kap. 10 §, 11 § 3 mom., 12 § 3–5 mom., 13 § 1 och 3 mom., 15 § 1 mom. samt 16 § i rättegångsbalken.

En persons skyldighet att vägra vittna enligt 17 kap. 11 § 3 mom., 12 § 3–5 mom., 13 § 1 och 3 mom. samt 16 § i rättegångsbalken kvarstår även om personen i fråga inte längre befinner sig i den ställning i vilken omständigheten i fråga kom till hans eller hennes kännedom.

En person som har fått information som avses i 17 kap. 11 § 3 mom. eller 13 § 1 eller 3 mom. i rättegångsbalken när han eller hon var anställd hos eller annars biträdde den som avses i bestämmelsen i fråga har motsvarande skyldighet att vägra vittna som de som avses i de nämnda bestämmelserna. Personen kan dock åläggas att vittna under de förutsättningar som anges i 17 kap. 15 § 1 mom. i rättegångsbalken.

39 d § (26.6.2015/799)

Inverkan av tystnadsplikt enligt någon annan lag på hörande av ett vittne

Ett vittne får höras om en omständighet som omfattas av tystnadsplikt som föreskrivs i någon annan lag endast om

1) hörandet är nödvändigt för att utreda ärendet, eller

2) den i vars intresse tystnadsplikten har föreskrivits samtycker till att vittnet vittnar.

Besvärsmyndigheten får dock inte höra vittnet om en omständighet som omfattas av vittnets tystnadsplikt enligt 1 mom., om det finns särskilt vägande skäl att avstå från hörande på grund av ett synnerligen viktigt allmänt intresse eller ett barns bästa eller något annat synnerligen viktigt enskilt intresse, och avståendet inte skulle äventyra en rättvis rättegång.

39 e § (26.6.2015/799)

Motivering av vittnets vägran

Om ett vittne vägrar vittna, ska han eller hon uppge grunden för sin vägran och visa sannolika skäl för den.

Om en person dock vägrar vittna på en grund som avses i 39 b § 4 mom. eller 39 c § 2 mom. ska vägran godtas, om inte personen klart har misstagit sig beträffande innehållet i rätten eller skyldigheten att vägra vittna eller vägran annars är klart ogrundad.

39 f § (26.6.2015/799)

Övriga bestämmelser om hörande av vittnen

På hörande av vittnen tillämpas dessutom vad som bestäms i 17 kap. 30–32, 43, 44, 46 och 50 §, 51 § 1 och 2 mom. samt 52 och 62–64 § i rättegångsbalken.

39 g § (26.6.2015/799)

Övrigt personligt hörande

Vid muntlig förhandling får även en person som enligt 39 a § inte får höras som vittne höras personligen, om hörandet behövs för att utreda ärendet.

40 § (26.6.2015/799)

Hörande av sakkunniga

Besvärsmyndigheten kan av en enskild sakkunnig inhämta ett utlåtande om en fråga som kräver särskild sakkunskap, med iakttagande i tillämpliga delar av 17 kap. 34–36, 43, 45, 46 och 50 §, 51 § 1 och 2 mom. samt 52 och 64 § i rättegångsbalken.

41 § (26.6.2015/799)

Syn

Besvärsmyndigheten kan för utredning av ärendet förrätta syn av ett föremål som inte utan svårighet kan hämtas till besvärsmyndigheten eller av fast egendom eller en plats eller något annat objekt. På syn tillämpas vad som föreskrivs i 17 kap. 40 § i rättegångsbalken samt vad som i denna lag föreskrivs om muntlig förhandling.

42 § (26.6.2015/799)

Framläggande av handlingar och föremål

För besvärsmyndigheten kan som bevis läggas fram handlingar eller föremål. På framläggande av handlingar och föremål för besvärsmyndigheten tillämpas vad som föreskrivs i 17 kap. 39 och 40 § i rättegångsbalken.

8 kap

Kompletterande stadganden om handläggning av ett ärende

43 § (26.6.2015/799)

Kallelse till muntlig förhandling

Besvärsmyndigheten ska till en muntlig förhandling kalla parterna, en företrädare för den förvaltningsmyndighet som fattat beslutet samt de övriga personer vilkas närvaro besvärsmyndigheten anser vara behövlig. Om den muntliga förhandlingen har begränsats enligt 37 § 2 mom., behöver de parter vilkas närvaro till följd av begränsningen är uppenbart onödig inte kallas.

En part eller partens lagliga företrädare kallas till en muntlig förhandling vid äventyr att utevaror inte hindrar att ärendet handläggs och avgörs. Parten eller företrädaren kan kallas att personligen infinna sig till den muntliga förhandlingen, om det behövs för att ärendet ska kunna utredas. I sådana fall kan vite föreläggas.

Besvärsmyndigheten ser till att de personer som avses i 1 mom. samt vittnen och sakkunniga kallas till muntlig förhandling med iakttagande av det som i förvaltningslagen föreskrivs om delgivning, om inte kallandet anförtrots parten.

På kallande av vittnen och sakkunniga till muntlig förhandling tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i 17 kap. 41 och 42 § i rättegångsbalken.

44 §

Parts utevaro

Om en part eller hans lagliga företrädare som vid hot om vite kallats att personligen infinna sig till muntlig förhandling inte iakttar kallelsen eller om han anlitar ett ombud i sitt ställe, skall besvärsmyndigheten, om den alltjämt finner det nödvändigt att parten är personligen närvarande, utdöma vitet och förelägga ett nytt högre vite. Vitet utdöms inte, om ärendet handläggs och avgörs trots att parten är frånvarande.

Om det uppges eller är känt att en parts eller hans lagliga företrädares utevaro har berott på laga förfall, eller om det finns skäl att anta att han har ett sådant förhinder, skall handläggningen inställas eller skjutas upp. Parten eller hans lagliga företrädare får då inte ådömas vite som har förelagts honom för underlåtenhet att följa en uppmaning om personlig inställelse, om det inte förrän behandlingen av ärendet avslutas framgår att han inte hade haft laga förfall.

45 §

Protokollföring

Vid en muntlig förhandling förs protokoll i vilket skall antecknas de personer som deltagit i förhandlingen, ärendet och andra sådana uppgifter samt de yrkanden som har framställts under förhandlingen, de beslut som har fattats och en redogörelse för förhandlingens övriga förlopp.

46 § (26.6.2015/799)

Inspelande

Besvärsmyndigheten ska göra en ljudupptagning eller annan motsvarande inspelning av hörandet av en part, en företrädare för den förvaltningsmyndighet som fattat beslutet, ett vittne, en sakkunnig eller någon annan som hörs vid en muntlig förhandling.

Om det inte är möjligt att göra en inspelning, ska det i protokollet tillräckligt exakt antecknas vad som har berättats i ärendet. En protokollförd muntlig utsaga ska genast läsas upp, och avgivarens yttrande om huruvida utsagan har blivit riktigt protokollförd ska antecknas i protokollet.

47 § (26.6.2015/799)

Bevarande av inspelningar

En inspelning ska bevaras i minst sex månader från det att ärendet avgjordes. Om ändring har sökts genom besvär, ska inspelningen dock bevaras tills ärendet har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft.

48 §

Handräckning vid hörande

Besvärsmyndigheten kan av särskilda skäl besluta att vittnesförhör eller hörande av part enligt 39 § skall ske vid den förvaltningsdomstol eller tingsrätt där detta lämpligast kan ske. (26.3.1999/433)

I fråga om hur ett vittne och en part skall kallas för att höras gäller på motsvarande sätt det som i 43 § föreskrivs om kallelse till muntlig förhandling. Besvärsmyndigheten skall ange de parter, vittnen och andra personer som skall kallas för att höras samt uppge huruvida parterna skall åläggas att infinna sig personligen och om vite i så fall skall föreläggas. Den domstol som ger handräckning svarar för kallandet med iakttagande av det som i förvaltningslagen föreskrivs om delgivning. (6.6.2003/435)

En part har rätt att ställa frågor till den som hörs och att uttala sin mening om dennas utsaga.

49 § (26.6.2015/799)

Kostnadsersättning till vittnet och någon annan som hörs

Ett vittne har rätt att få skälig ersättning för behövliga kostnader för resa och uppehälle samt för ekonomisk förlust.

Till ett vittne som besvärsmyndigheten självmant har kallat in liksom även till ett vittne som åberopats av staten i dess egenskap av part betalas ersättning av statens medel enligt vad som separat föreskrivs om betalning av bevisningskostnader med statens medel.

En part ska betala ersättning till ett vittne som parten har åberopat. Till ett vittne som har åberopats av någon annan part än staten kan ersättning betalas av statens medel, om vittnesmålet har behövts för utredningen av ärendet. Ett vittne har rätt att i förskott få ersättning för sina kostnader för resa och uppehälle. På betalning av förskott tillämpas vad som föreskrivs i 17 kap. 65 § 3 och 4 mom. i rättegångsbalken.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om ersättande av vittnens kostnader ska också tillämpas på kostnadsersättningar till personer som hörs enligt 39 g §.

50 §

Ersättning för övriga bevisningskostnader

Till en sakkunnig betalas av statens medel skäligt arvode för arbete samt ersättning för nödvändiga kostnader. Besvärsmyndigheten kan bestämma att ersättningen eller en del av den skall betalas till den sakkunniga i förskott.

Har någon annan än en part ålagts att för besvärsmyndigheten framlägga en handling eller ett föremål, gäller om ersättande av kostnaderna för detta vad 49 § stadgar om vittneskostnader.

9 kap

Beslutsfattande

51 §

Avgörande av ett ärende

Besvärsmyndigheten skall i sitt beslut ge ett avgörande med anledning av de yrkanden som framförts i ärendet. Besvärsmyndigheten skall pröva alla omständigheter som framkommit och besluta på vilka omständigheter avgörandet kan grundas.

Har besvär inte anförts inom utsatt tid eller om det föreligger något annat hinder för att avgöra ärendet eller fatta ett avgörande i fråga om ett yrkande, skall besvären eller yrkandet lämnas utan prövning.

52 §

Omröstning

Kan de ledamöter som deltar i beslutsfattandet inte enas om avgörandet, skall en omröstning hållas om det. Vid omröstningen vinner den åsikt som majoriteten av ledamöterna har omfattat.

Vid lika röstetal vinner den åsikt som ordföranden har omfattat. I ett disciplinärende, i ett ärende som gäller avgifter av straffnatur samt i fråga om beslut om utdömmande av vite, böter eller annan särskild påföljd för underlåtenhet att följa en förpliktelse avsedd att trygga rättegångens förlopp vinner vid lika röstetal likväl den åsikt som är lindrigare för den mot vilken påföljden riktar sig.

Om omröstning gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som stadgas om omröstning i allmänna domstolar.

53 §

Motivering av beslut

Ett beslut skall motiveras. Av motiveringarna skall framgå de omständigheter och utredningar som har inverkat på avgörandet och den rättsliga grunden för avgörandet.

53 a § (29.5.2009/364)

Dröjsmål vid behandlingen av en administrativ ekonomisk påföljd

Om ett ärende gäller bestämmande av en administrativ ekonomisk påföljd eller överklagande av en förvaltningsmyndighets beslut om en sådan påföljd, kan förvaltningsdomstolen eller något annat rättskipningsorgan i sitt avgörande beakta att behandlingen av ärendet har fördröjts så att en parts rätt till rättegång inom skälig tid har kränkts. Förvaltningsdomstolen eller rättskipningsorganet kan sätta ned den administrativa ekonomiska påföljdens belopp eller undanröja påföljden helt och hållet för att gottgöra dröjsmålet.

54 §

Beslutets innehåll

Av ett beslut skall framgå

- 1) besvärsmyndighetens namn och datum för beslutet,
- 2) ändringssökandens namn och det överklagade beslutet,
- 3) i nödvändig utsträckning en redogörelse för den tidigare behandlingen av ärendet,
- 4) en redogörelse för parternas yrkanden och i nödvändig utsträckning för grunderna för dessa,
- 5) i nödvändig utsträckning en redogörelse för den utredning som framlagts i ärendet,
- 6) motiveringarna för beslutet och dess slutresultat, samt
- 7) namnet på de personer som har tagit del i beslutsfattandet, och om omröstning har skett eller om föredraganden har anmält avvikande åsikt uppgift om detta, varvid de avvikande åsikterna skall fogas till beslutet.

En redogörelse enligt 1 mom. kan helt eller delvis ersättas genom att till beslutet fogas en kopia av hela eller av behövliga delar av den lägre myndighetens beslut, av den handling genom vilket ärendet har anhängiggjorts eller av någon annan handling, om klarheten i beslutet inte genom detta äventyras.

55 § (6.6.2003/435)

Delgivning av beslut och andra handlingar

Ett beslut för vilket gäller att besvärstiden eller någon annan tidsfrist som påverkar mottagarens rätt börjar löpa från delfåendet delges bevisligen enligt 60 § förvaltningslagen. Bevislig delgivning kan också anlitas i de fall där det av någon annan orsak är nödvändigt för att trygga en parts rättigheter. Om delgivning till utlandet föreskrivs i 63 § förvaltningslagen.

På delgivning av handlingar tillämpas i övrigt vad som i förvaltningslagen föreskrivs om det. En handling kan dock delges genom offentlig delgivning endast om delgivningen inte kan verkställas på något annat sätt.

Bestämmelser om elektronisk delgivning av beslut och andra handlingar finns i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet ([13/2003](#)).

10 kap

Rättande av beslut

56 §

Rättande av skrivfel

Besvärsmyndigheten skall rätta skriv- eller räknepel eller andra därmed jämförbara klara fel i sitt beslut. Ett fel får dock inte rättas, om rättelsen leder till ett för en part oskäligt resultat.

I en kollegial besvärsmyndighet får också ordföranden för det sammanträde vid vilket ärendet har behandlats eller, om han har förhinder, en lagfaren medlem av besvärsmyndigheten rätta ett fel.

57 §

Rättelseförfarande

Har besvär anförts över det beslut som skall rättas, skall besvärmyndigheten underrättas om att ärendet har upptagits till behandling och tillställas det beslut som fattats i saken.

Då besvärmyndigheten behandlar en fråga om rättelse av fel kan den förbjuda att dess beslut verkställs eller bestämma att verkställigheten skall avbrytas.

Om rättelse skall anteckning göras i beslutets liggarexemplar och i det beslut som har getts till en part. Kan det beslut som har getts till en part inte fås tillbaka, skall han utan avgift ges en kopia av det rättade beslutet.

Över ett beslut genom vilket besvärmyndigheten inte har godkänt ett yrkande på rättelse av fel får besvär inte anföras.

III AVDELNINGEN

ANNAN FÖRVALTNINGSPROCESS

11 kap

Extraordinärt ändringssökande

58 §

Extraordinära rättsmedel

I ett lagakraftvunnet beslut i ett förvaltningsärende kan ändring sökas genom extraordinära rättsmedel som är klagan, återställande av försutten fatalietid och återbrytande.

59 §

Klagan

Ett beslut kan med anledning av klagan undanröjas, om

- 1) den som ärendet gäller inte har beretts tillfälle att bli hörd och beslutet kränker hans rätt,
- 2) det vid behandlingen av ärendet har inträffat ett annat fel i förfarandet som väsentligt har kunnat inverka på beslutet, eller om
- 3) beslutet är så oklart eller bristfälligt att av det inte framgår hur ärendet har avgjorts.

Ett beslut kan inte överklagas, om grundbesvär kan anföras över det på samma grund.

60 §

Anförande av klagan

Klagan skall anföras hos den myndighet hos vilken ordinarie besvär över beslutet skall anföras enligt denna eller någon annan lag eller förordning. Om det inte finns någon sådan myndighet, skall klagan anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

Klagan skall i sådana fall som avses i 59 § 1 mom. 1 punkten anföras inom sex månader från det klaganden fick del av beslutet och, när klagan grundar sig på en omständighet enligt 59 § 1 mom. 2 punkten, inom samma tid räknat från det beslutet vann laga kraft.

61 §

Återställande av försutten fatalietid

Førsutten fatalietid kan återställas den som på grund av laga förfall eller annat synnerligen vägande skäl inte inom utsatt tid har kunnat

- 1) anhängiggöra ansökan om på lag eller förordning grundad utbetalning av allmänna medel,

2) söka ändring i ett beslut, eller

3) vidta någon annan åtgärd i förvaltningsförfarande eller i förvaltningsrättskipning.

62 §

Ansökan om återställande av försutten fatalietid

Återställande av försutten fatalietid skall sökas hos högsta förvaltningsdomstolen.

Grundas ansökan på laga förfall, skall den göras inom 30 dagar från det förfallet upphörde.

Återställande av försutten fatalietid skall sökas senast ett år från det fatalietiden gick ut. Av synnerligen vägande skäl kan fatalietid även därefter återställas.

63 §

Återbrytande

Ett beslut kan återbrytas, om

1) det i ärendet har inträffat ett sådant fel i förfarandet som väsentligt har kunnat inverka på beslutet,

2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller på ett misstag som väsentligt har kunnat inverka på beslutet, eller om

3) det i ärendet tillkommit sådan ny utredning som väsentligt kunnat inverka på beslutet och det inte beror av sökanden att den nya utredningen inte i tiden företetts.

Ett beslut får inte återbrytas, om det inte kränker den enskildes rätt eller dess återbrytande anses påkallat av allmänt intresse.

Återbrytande kan inte sökas, om grundbesvär eller klagan över beslutet kan anföras på samma grund.

64 §

Ansökan om återbrytande

Återbrytande av beslut skall sökas hos högsta förvaltningsdomstolen. I samband med att ett ärende som är anhängigt vid högsta förvaltningsdomstolen avgörs kan ett beslut som har samband med ärendet återbrytas utan ansökan eller framställning.

Återbrytande skall sökas inom fem år från det beslutet vann laga kraft. Inom samma tid skall återbrytande utan ansökan eller framställning äga rum. Av synnerligen vägande skäl kan ett beslut återbrytas även efter utsatt tid.

64 a § (7.8.2015/891)

Begränsning av klagan och ansökan om återbrytande

En part får ansöka om återbrytande eller undanröjande av ett beslut endast en gång i samma ärende, om det inte av synnerligen vägande skäl är nödvändigt att pröva ärendet på nytt.

65 §

Besvärsskrift

Extraordinär ändringsansökan skall göras skriftligen.

I besvärsskriften, som skall riktas till den myndighet som avgör saken, skall anges vad som yrkas och grunderna för yrkandet. Till besvärsskriften skall det beslut som ansökan gäller eller en kopia av beslutet fogas jämte de handlingar som ansökan stöder sig på.

Besvärsskriften skall tillställas den myndighet som avgör ansökan eller den myndighet som har fattat beslutet.

66 §

Föreskrifter om verkställigheten

Den myndighet som behandlar extraordinärt ändringssökande kan meddela föreskrifter om verkställigheten med iakttagande av vad 32 § stadgar om en besvärsmyndighets föreskrifter om verkställigheten.

67 §

Beslut med anledning av extraordinärt ändringssökande

I ett beslut genom vilket försutten fatalietid återställs skall samtidigt föreskrivas vad sökanden skall iaktta då han utnyttjar den återställda fatalietiden.

Ett beslut kan återbrytas eller med anledning av klagan undanröjas i sin helhet eller till nödvändiga delar. Skall saken behandlas på nytt återförvisas den till den myndighet som avgjort saken. Är denna myndighet inte behörig, kan saken överföras till rätt myndighet.

Med anledning av klagan eller då myndigheten återbryter ett beslut kan den genast rätta beslutet, om saken befinns vara klar.

68 §

Tillämpning av stadgandena om besvär på extraordinärt ändringssökande

Om förfarandet vid extraordinärt ändringssökande gäller i övrigt i tillämpliga delar vad denna lag stadgar om besvär.

12 kap

Förvaltningstvistemål och andra förvaltningsprocessärenden

69 § (26.3.1999/433)

Förvaltningstvistemål

Twister i vilka ett myndighetsavgörande söks på annat sätt än i fullföljdsväg och som gäller offentligrättslig betalningsskyldighet eller någon annan skyldighet eller rättighet som har sin grund i ett offentligrättsligt rättsförhållande samt tvister som gäller förvaltningsavtal och i vilka ett myndighetsavgörande söks på annat sätt än i fullföljdsväg (*förvaltningstvistemål*) behandlas av förvaltningsdomstolarna. (6.6.2003/435)

Ansökan genom vilken ett förvaltningstvistemål anhängiggörs skall tillställas förvaltningsdomstolen. I ansökningsskriften skall anges den åtgärd som yrkas samt grunderna för yrkandet.

70 § (26.3.1999/433)

Behörig förvaltningsdomstol i förvaltningstvistemål

Ett förvaltningstvistemål behandlas av den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den part mot vilken yrkandet riktas har sin hemort. Om yrkandet riktas mot staten, en kommun eller någon annan offentligrättslig juridisk person, skall målet behandlas av den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den myndighet eller det organ som för den juridiska personens talan har sitt verksamhetsställe.

Då en enskild person riktar ett yrkande mot staten får målet även behandlas vid den förvaltningsdomstol inom vars domkrets personen har sin hemort.

Om ingen förvaltningsdomstol enligt 1 och 2 mom. är behörig i ett förvaltningstvistemål, skall målet behandlas av Helsingfors förvaltningsdomstol.

71 §

Grundbesvär

Om besvär som kan anföras över grunden för fastställande eller debitering av skatt eller avgift stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

L om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg 367/1961 har upphävts genom L 706/2007, se L om verkställighet av skatter och avgifter 706/2007 9–11 §.

72 §

Annat förvaltningsprocessärende

Andra förvaltningsprocessärenden än besvär, extraordinärt ändringssökande eller förvaltningstvistemål anhängiggörs genom att en handling om anhängiggörande tillställs den myndighet som är behörig att avgöra ärendet.

73 §

Tillämpning av stadganden om besvär

Om förfarandet i ett mål eller ärende enligt detta kapitel gäller i övrigt i tillämpliga delar vad denna lag stadgar om besvär.

IV AVDELNINGEN

SÄRSKILDA STADGANDEN

13 kap

Rättegångskostnader

74 §

Ersättningsskyldighet

En part är skyldig att ersätta en annan parts rättegångskostnader helt eller delvis, om det särskilt med beaktande av avgörandet i ärendet är oskäligt att denne själv får bära sina rättegångskostnader. Vad denna paragraf och 75 § stadgar om part kan också tillämpas på den förvaltningsmyndighet som har fattat beslutet.

Då frågan om en offentlig parts ersättningsskyldighet prövas skall särskilt beaktas om rättegången har orsakats av ett fel hos myndigheterna.

En enskild part får inte åläggas att ersätta en offentlig parts rättegångskostnader, om inte den enskilda parten har framfört ett uppenbart ogrundat yrkande.

75 §

Övriga stadganden om ersättning för kostnader

Om en parts särskilda ersättningsskyldighet gäller i tillämpliga delar 21 kap. 5 § rättegångsbalken och om ersättningsskyldigheten för en parts företrädare, ombud samt biträde gäller 6 § i samma kapitel.

Om rättegångskostnaderna gäller i övrigt i tillämpliga delar 21 kap. 7-16 §§ rättegångsbalken. Dröjsmålsränta enligt 21 kap. 8 § 2 mom. rättegångsbalken bestäms dock från det en månad förflutit från den dag då beslutet varit tillgängligt för parterna.

14 kap

Kompletterande stadganden

76 § (1.6.2001/443)

Jäv

Om jäv för en person som behandlar ett besvärsärende samt om framställande och behandling av en jävsinvändning gäller i tillämpliga delar vad som i 13 kap. rättegångsbalken bestäms om domarjäv.

Vid behandlingen av ett besvärsärende iakttas även 1 kap. 6 § rättegångsbalken.

77 §

Tolkning och översättning

Myndigheten skall ordna tolkning och översättning, om en person inte behärskar det språk som enligt språklagen (423/2003) skall användas vid myndigheten eller om han eller hon på grund av hörsel-, syn- eller talskada inte kan göra sig förstådd och

- 1) den myndighet som har behandlat ärendet i ett tidigare behandlingsskede har varit skyldig att ordna tolkning eller skaffa översättning enligt 26 § 1 mom. förvaltningslagen eller någon annan bestämmelse,
- 2) den myndighet som behandlar rättskipningsärendet är första instans i ett ärende som har inletts av en myndighet, eller
- 3) en person skall höras muntligen.

(6.6.2003/435).

Av särskilda skäl kan myndigheten ordna tolkning och skaffa översättning också i andra fall än de som avses i 1 mom.

Som tolk eller översättare får inte användas en person som står i ett sådant förhållande till en part eller ärendet att hans tillförlitlighet till följd därav kan äventyras.

Myndigheten skall se till att medborgare i de övriga nordiska länderna får behövlig tolk- och översättningshjälp i ärenden som behandlas vid myndigheten.

78 §

Laga förfall

Om laga förfall gäller 12 kap. 28 och 29 §§ rättegångsbalken.

I den kallelse som tillställs en person som skall kallas till besvärsmyndigheten skall nämnas att han omedelbart skall meddela besvärsmyndigheten om han får laga förfall.

79 § (7.8.2015/891)

Besvär över annat beslut än det som avslutar behandlingen

Separata besvär får anföras över ett beslut som har fattats under handläggningen av ärendet och genom vilket

- 1) det har bestämts om ett vittnes eller någon annan persons rätt till ersättning eller ersättningsskyldighet,
- 2) ett ombud eller biträde har förvägrats rätt att uppträda,
- 3) vite, böter eller någon annan särskild påföljd har utdömts för underlåtenhet att följa en förpliktelse avsedd att säkerställa en rättegång,
- 4) det har meddelats föreskrifter om verkställigheten av det överklagade beslutet, om inte något annat följer av 13 § 4 mom., eller
- 5) det har utdömts straff för störande av behandlingen eller för någon annan sådan verksamhet.

När besvär anföras separat utgör besvären inte hinder för verkställigheten av beslut som har fattats under handläggningen, om inte den myndighet som fattat beslutet eller den myndighet som behandlar besvären över det beslutar något annat.

Med avvikelse från 1 mom. 4 punkten får besvär dock inte anföras separat över ett beslut som förvaltningsdomstolen har fattat under handläggningen av ärendet och genom vilket verkställigheten av det överklagade beslutet förbjuds eller avbryts.

80 §

Upprätthållande av ordning

Om upprätthållande av ordning gäller 14 kap. 6 § rättegångsbalken. Vid en domstol tillämpas dessutom straffstadgandet i 7 § i samma kapitel.

15 kap

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

81 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 december 1996.

Genom denna lag upphävs lagen den 24 mars 1950 om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) och lagen den 1 april 1966 om extraordinärt ändringssökande i förvaltningsärenden (200/66) jämte ändringar.

82 §

Övergångsstadgande

Denna lag tillämpas inte på besvär eller underställning med anledning av ett beslut som fattats innan denna lag har trätt i kraft eller på behandlingen av ett sådant ärende vid en högre besvärsmyndighet med anledning av besvär.

När det i någon annan lag eller i en förordning finns en hänvisning till lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden eller till lagen om extraordinärt ändringssökande i förvaltningsärenden, innebär hänvisningen efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till denna lag.

RP 217/95, LaUB 5/96, RSv 75/96

Ikraftträdelsestadganden:

26.3.1999/433:

Denna lag träder i kraft den 1 november 1999.

Lagens 12 § tillämpas inte på besvär som anförs över beslut som har fattats före ikraftträdandet.

RP 114/1998, LaUB 19/1998, RSv 217/1998

1.4.1999/446:

Denna lag träder i kraft den 1 december 1999.

RP 146/1998, LaUB 20/1998, RSv 234/1998

1.6.2001/443:

Denna lag träder i kraft den 1 september 2001.

RP 78/2000, LaUB 6/2001, RSv 33/2001

6.6.2003/435:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

RP 72/2002, FvUB 29/2002, RSv 289/2002

2.9.2005/698:

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2005.

På sökande av ändring i ett beslut som meddelats av en förvaltningsmyndighet före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

RP 112/2004, RP 5/2005, FvUB 13/2005, RSv 91/2005

25.5.2007/651:

Denna lag träder i kraft den 1 november 2007.

RP 52/2006, LaUB 29/2006, RSv 288/2006

29.5.2009/364:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

RP 233/2008, LaUB 3/2009, RSv 37/2009

11.6.2010/582:

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2010.

RP 226/2009, FvUB 3/2010, RSv 54/2010

31.1.2013/82:

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2013.

RP 85/2012, LaUB 13/2012, RSv 125/2012

26.6.2015/799:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

RP 245/2014, LaUB 23/2014, RSv 296/2014

7.8.2015/891:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

På sökande av ändring i ett förvaltningsbeslut som meddelats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

RP 230/2014, LaUB 26/2014, RSv 319/2014

10.8.2018/707:

Denna lag träder i kraft den 15 augusti 2018.

RP 49/2018, EkUB 11/2018, RSv 70/2018, Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/943/EU (32016L0943); EUVL L 157, 15.6.2016, s. 1